

Antenatāla augļa nāve Latvijā (2003–2013)

*Ivanda Franckeviča^{1,2}, Veronika Madesova³,
Gatis Ķiršakmens³*

¹Rīgas Stradiņa universitāte, Patoloģijas katedra, Latvija

²Bērnu klīniskā universitātes slimnīca, Latvija

³Rīgas Stradiņa universitāte, Medicīnas fakultāte, Latvija

Ievads. Samazinoties kopējai perinatālajai mirstībai Latvijā, tomēr saglabājas liels antenatāli bojā gājušo skaits. Ja 2001. gadā nedzīvi dzimušie bija 7,0 uz 1000 dzīvi un nedzīvi dzimušajiem, tad 2013. gadā – sasniedza 5,7 [Latvijas veselības aprūpes statistikas gada grāmata, 2013]. Projektā “Izglābsim 100 bērnus” 2010. gadā secināts, ka patoloģijas dienests nesniedz pilnvērtīgas atbildes augļa antenatālās nāves gadījumā un 15,5% nāves cēloņu netiek identificēti. Šie fakti liek pievērst pastiprinātu uzmanību antenatālas augļa bojā ejas problēmām Latvijā.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Apkopot datus par antenatālā periodā bojā gājušo īpatsvaru starp perinatāli mirušajiem un analizēt patoloģiskajā izmeklēšanā noteiktos nāves cēloņus minētajā periodā. Mērķa sasniegšanai analizēti no 2003. līdz 2013. gadam BKUS izdarīto perinatālā perioda autopsiju protokoli, atlasot datus par visiem antenatāli bojā gājušiem. Iegūtie dati apstrādāti ar datorprogrammu *Microsoft Excel*, izmantojot aprakstošās statistikas metodes.

Rezultāti. Laika periodā no 2003. līdz 2013. gadam BKUS izdarītas 1852 perinatālajā periodā mirušo bērnu autopsijas. Antenatāli bojā gājušie bija 913 jeb 49,30% no kopējā perinatāli mirušo skaita. Sadalot pa gadiem procentuāli attiecībā pret autopsiju skaitu iegūta šāda aina: 2003. gadā tie bija 35,75% (n = 64), 2004. gadā – 50,57% (n = 88), 2005. gadā – 40,78% (n = 73), 2006. gadā – 48,26% (n = 97), 2007. gadā – 44,32% (n = 82), 2008. gadā – 53,57% (n = 105), 2009. gadā – 44,69% (n = 80), 2010. gadā – 56,81% (n = 75), 2011. gadā – 55,24% (n = 79), 2012. gadā – 53,47% (n = 77), 2013. gadā – 66,43% (n = 93). 18,62% (n = 170) dzimuši no 22. līdz 27. gestācijas nedēļai, 23,88% (n = 218) – no 28. līdz 33. gestācijas nedēļai, 48,19% (n = 440) – no 34. līdz 41. gestācijas nedēļai, 1,1% (n = 10) no 42. gestācijas nedēļas un vēlāk. Iedzimtas attīstības anomālijas konstatētas 12,27% (n = 112), augļa bojā eju izraisīta mātes patoloģija – 3,29% (n = 30), placentas patoloģija – 8,98% (n = 82), nabas saites patoloģija – 6,13% (n = 56), nespecifisks iekaisums – 9,53% (n = 87), išēmisks bojājums – 0,66% (n = 6), kombinēta patoloģija – 3,29% (n = 30), izolēta augļa retardācija – 3,18% (n = 29), specifiskas perinatālā perioda infekcijas – 0,55% (n = 5), augļa hemolītiskā slimība – 0,77% (n = 7), diabētiska fetopātija – 0,55% (n = 5), feto-fetālas transfūzijas sindroms 0,22% (n = 2). Precīzs nāves cēlonis netika konstatēts 50,60% (n = 462) no visiem antenatālās nāves gadījumiem, respektīvi, 2003. gadā – 28 gadījumos jeb 43,75% no šajā gadā antenatāli bojā gājušajiem vai 15,64% no visām šā gada perinatālajām autopsijām. Attiecīgi 2004. gadā tie bija 56,81% un 28,74% (n = 50), 2005. gadā – 61,64% un 25,59% (n = 45), 2006. gadā – 60,82% un 29,35% (n = 59), 2007. gadā – 52,44% un 23,24% (n = 43), 2008. gadā – 42,86% un 22,96% (n = 45), 2009. gadā – 37,50% un 16,76% (n = 30), 2010. gadā – 50,66% un 28,79% (n = 38), 2011. gadā – 30,38% un 16,78% (n = 24), 2012. gadā – 70,13% un 37,50% (n = 54), 2013. gadā – 49,46% un 32,86% (n = 46).

Secinājumi.

1. Antenatāli bojā gājušie kopumā veido gandrīz pusi (49,30%) no perinatālajā periodā patoloģiski izmeklēto skaita.
2. Antenatāli bojā gājušo īpatsvaram starp pārējiem perinatālajā periodā mirušajiem pēdējo gadu laikā ir tendence pieaugt.
3. Gandrīz puse (48,19%) antenatāli bojā gājušo ir iznēsāti jaundzimušie.
4. Kopumā apmēram pusei (50,60%) gadījumu patoloģiskajā izmeklēšanā pilnībā neizskaidro nāves cēloni.
5. Neskaidro antenatālās nāves gadījumu skaits saglabājas nemainīgi augsts pēdējo vienpadsmit gadu laikā.